

היסטוריה 24

שחר פרץ

21 באפריל 2025

מבחן – ב'19 למאי. החומר עד גרמניה ב'1939. "אני ילמד עוד נושאים עד סוף השנה", כולם לבגרות, אך הצוות החליט שהמבחן יהיה עד גרמניה הנאצית. בתחילת שנה הבאה יהיה מבחן עד החומר הנוסף. פרטים נוספים בשבוע הבא. המבחן יכלול פרק לגרמניה הנאצית ופרק ללאומיות.

1 חזרה לגרמניה ~ סיכום נושא ~ מדיניות יהודים עד 1939 ~ מבוא

נתבונן בסרטון "המדיניות הנאצית כלפי יהודי גרמניה 1933-1939" (ביוטיוב). נכתוב מה מטרותיהם, מהם האירועים, ולאיזה תחום הם משתייכים.

1.1 המטרות

- בידוד חברתי
- נישול כלכלי
- עידוד הגירה

לזכור בנ"ה. לא כתוב בצורה מפורשת בספר, צריך לזכור. הדרגים להשיג מטרות אלו – באמצעות חקיקה, תעמולה וטרור.

1.2 הפעולות

- חרם כלכלי (טרור ותעמולה). נועד "לצמצם את השפעתם המזיקה של היהודים". **יום החרם**, מניעת הקונים להכנס לעסקי היהודים במשך יום אחד. המטרה: בידוד חברתי ונישול כלכלי.
- חקיקה – הפרדת היהודים מהשירות הציבורי. איינשטיין סולק. רכושו הוחרם. **חוק הפקידות**. המטרה: נישול כלכלי ובידוד חברתי.
- שריפת שפרים, בפרט ספרים יהודיים – תעמולה. "במקום שבו שורפים ספרים שם ישרפו גם בני אדם" – ההימלר כתב 100 שנה לפי כן.
- חוקי נירנברג (1935) – הגדרת יהודיים, הגדרת והפרדתם מהחברה. חקיקה. המטרה: בידוד חברתי.
- חקיקה שמכריחה תעודות זהויות (טאג).
- אריזציה – העברת נכסי יהודים לארים, וסילוקם מהמשכר (חקירה).
- ליל הבדולח – טרור – כונה כך בשם ניפוץ זגוגית מוסדי המוגרים, העבודה, וכו'.
- 600K יהודי שלפי החוקה גרמנים לכל דבר. הייתה אמנציפציה, והם ראו עצמם כגרמנים, אך לא ויתרו על זהותם היהודית. כ-30K מהידוי גרמניה נשלחו למחנות ריכוז, הטיפול במוסדות היהודיים הועבר לידי ה-SS. ב'1 בספטמבר מלחמת העולם השנייה פרצה, והעל נהיה יותר גרוע.
- חשוב להבין באופן כללי מה קורה, ולהיות מסוגל יותר להבין מלקרוא את הספר. אף אחד לא ישראל שאלה שאפשר להעתיק מהספר בשביל לענות עליה.

2 פירוט האירועים נגד היהודים

2.1 יום החרם – 1 באפריל 1933

נועד להיות חרם כולל, אך בעקבות מחאה פנימית ובין לאומית שנבע מההבנה שהצעד יכול לפגוע כלכלית בגרמניה (שכלכלתה הייתה ממילא חלשה) היטל נוכח את מגבלות כוחו והפך זאת ליום אחד. בנושא בידוד, החרם גרם להבחנה בין עסקים יהודים לכאלו שאינם. חלק מהעסקים נפגעו כלכלית. עדיין לא הגיעו למצב שבו הגרמנים לא נכנסו לעסקים יהודים כלל, וזאת לא בוסס בחקיקה. ה-SS נועדו להזהיר את האוכלוסייה באמצעות העמדת משמרות, ובאמצעות כרוזים בעיתונים. האירוע היה פתאומי וללא הזהרה מראש.

2.2 חקיקה אנטי יהודית

מאוד מאסיבית. היו עשרות ואף מאות חוקים, לא כולם רק ליהודים. כמעט כל יום יצא חוק.

- "החוק לשירוס הפקידות על כנה" (חוק הפקידות) – מונע מפקידים לא ארים (ובפרט, יהודים, אך לא רק) אפשר להיטלר להעסקים גרמנים במקום.
- איסור שחיטה כשרה (שחיטה שמנסה להמנע מסבל של חיה, לא בעיני הגויים) – מטרתו לא היה עידוד הגירה, אלא נועד למטרות תעמולה. נועד להציג את היהודים ככאלו שמתאכזרים לבעלי חיים (על אף ששחיטה כשרה היא ההפך הגמור).
- הבלת יהודים במוסדות חינוך ופיטורים של המורים היהודי סוהאנטי-נאציים – קורה בהתחלה, על אף שהילדים היהודים יכלו (במקרים רבים לא רצו שכן לא היו רצויים) ללמוד בבית הספר

2.3 שריפת הספרים

שריפה של כל ספר שנורצ ע"י יהודים או שמציג אידיאולוגיה שמנוגדת לאידיאולוגיה הנאצית. נושרים גם ספרים של איינשטיין. המטרה: לקבוע מה חלק מהתרבות ומה לא חלק מהתרבות. מה חלק מהמדע ומה לא. לא רק בהקשר היהודי – ג'אז לא שמעו, מוזיקה של שחורים (אפריקאים). הייתה מחתרת של אנשי סווינג שרקדו במחתרת, שבה מי שנעצק נשלח למחנות ריכוז.

2.4 חוקי נירנברג

ב-1935. סדרה של חוקים, מהם שניים מעניינים אותנו:

- חוק אזרחות הרייך – אזרחות ניתנה בלבד לארים הנאנים לרייך, ובפרט לא ליהודים (רק לא לבד).
- החוק להגנת הדם והכבוד הגרמני –

.....

שחר פרץ, 2025

קומפל ב-L^AT_EX ונוצר באמצעות תוכנה חופשית בלבד